

UNIVERSITETET I OSLO

Studenters gjenbruk av eget arbeid i eksamensbesvarelser og obligatoriske aktiviteter – oppfølging

Utdanningskomiteen, 23. januar 2024

Dagens regler om fusk

- Dagens regler bygger på de nasjonale bestemmelsene i universitets- og høyskoleloven og fakultetenes innspill/ønsker.
- Reglene ble gjennomgått i 2021 etter å ha ligget fast siden 2008. Gjennomgangen ble gjort i dialog med fakultetenes studieledere og saksbehandlere.
- Dagens regler og informasjon består av følgende:
 - Bestemmelser i UiOs studie- og eksamensforskrift.
 - Studentrettet informasjon om hhv. kildebruk/sitering og fusk.
 - Felles rutine for saksbehandlingen i fuskesaker.
- Et punkt om gjenbruk av eget arbeid har vært med i UiOs rutiner siden 2008, men ble for noen år siden også tydeliggjort på nettsiden og fra 2022 i forskriften.

Dagens bestemmelse i studie- og eksamensforskriften

«En eksamenskandidat må gjøre seg kjent med hvilke hjelpemidler som kan benyttes til den enkelte eksamen, den ordningen for kontroll av hjelpemidler som gjelder for den enkelte eksamen og hva som anses som fusk/forsøk på fusk i tilknytning til bruk av hjelpemidler eller kilder for den enkelte eksamen.

Eksamenskandidaten kan mistenkes for fusk/forsøk på fusk hvis kandidaten for eksempel:

- lar være å gi opplysninger om kilder eller oppgir fiktive kilder
- lar være å gi opplysninger om gjenbruk av eget tidligere arbeid
- gir inntrykk av at besvarelsen er mer selvstendig enn den faktisk er
- har tilgang til/bruker hjelpemidler som ikke er tillatt
- samarbeider med andre på måter som ikke er tillatt
- leverer samme besvarelse ved flere eksamener uten at det er tillatt
- har urettmessig tilgang til eksamensmaterialet utenom eksamen

Hva sier Kunnskapsdepartementet?

- Kunnskapsdepartementet har uttalt seg om saken i prop. 126 L (2022-2023):
 - «Departementet mener at gjenbruk av eget arbeid må vurderes opp mot den aktuelle eksamenen og institusjonens regler, for å kunne ta stilling til om handlingen rammes av det objektive fuskebegrepet. Dette innebærer at institusjonene før eksamen må tydeliggjøre rammene for gjenbruk og kildehenvisning, det vil si hva som er tillatt og hva som ikke er tillatt.»
 - «Departementet mener at det framover bør være en noe mer nyansert tilnærming til gjenbruk av eget arbeid enn det som følger av gjeldende rett og praksis.»
 - «Dersom studenten bygger på eget arbeid som tidligere er innlevert til vurdering, bør en etter departementets mening skille mellom arbeid som har gitt uttelling i form av oppnådde studiepoeng eller rett til å gå opp til eksamen, og arbeid som ikke tidligere har gitt uttelling. Dette vil være i tråd med allmenne forskningsetiske prinsipper som skiller mellom publiserte og upubliserte arbeider.»
 - «Departementet er generelt av den oppfatning at det er forskjell på alvorlighetsgraden i å plagiere andres og eget arbeid, og at dette bør få betydning for reaksjonsfastsettelsen.»
- De nasjonale forskningsetiske komiteene har gitt en fin beskrivelse av relevante forskningsetiske problemstillinger i [dette Khrono-innlegget](#).

Fakultetenes innspill – gjenbruk av eget arbeid

- Flere fakulteter har hatt noen få saker om gjenbruk av eget arbeid, mens flere fakulteter ikke har hatt saker. Denne forskjellen henger også sammen med faglige tradisjoner og måten man utformer eksamensoppgaver på.
- Svært få saker av denne typen har blitt sendt til nemnda for studentsaker.
 - Eksemplene på saker som gikk til nemnda handlet om vesentlige mengder ikke-oppgitt gjenbruk, og gjerne fra tidligere innleverte eksamensbesvarelser.
 - Noen saker fikk strengere reaksjon i nemnda enn det fakultetet innstilte på. Eksempel: fakultetet innstilte på annullering av eksamen, mens nemnda også vedtok utestenging.
 - Nemnda framstår som bundet av (ev. lojal mot) en streng praksis fra Felles klagenemnd.
- Det er behov for mer veiledning til studentene om hvordan de kan henvise til sitt eget tidligere arbeid (også upublisert arbeid) uten å risikere mistanke om fusk.

Lagmannsrettsdom i “HINN-saken” (NB! KD har anket)

- Dom i sak vedrørende gjenbruk av eget arbeid ble avsagt av Borgarting lagmannsrett den 1. desember.
 - Saken gjelder HINN-student som ble ilagt annullering + utestengning i to semestre for gjenbruk av tekst fra tidligere innlevert eksamensbesvarelse.
 - Lagmannsretten konkluderte med at Felles klagenemnds vedtak og tingrettens dom bygger på uriktig lovforståelse. Vedtaket ble derfor kjent ugyldig.
 - Retten mente at spørsmålet om gjenbruk av tekst fra egen tidligere eksamen er fusk må bygge på en konkret vurdering. HINNs forskrift må tolkes sammen med andre relevante hensyn.
 - Retten viste til at det dreier seg gjenbruk av tekst fra en tidligere refusert eksamensbesvarelse. Retten utelukket ikke at også slik gjenbruk kan være fusk (f.eks. ved gjenbruk av hele eller store deler av besvarelsen), men mente at dette ikke er tilfelle i denne saken.
- Men: KD mener at dommen [må ankes for å få avklart viktige rettslige spørsmål.](#)

Oppsummering – gjenbruk av eget arbeid

- Fakultetene har en reflektert og nyansert holdning til saker om studenters gjenbruk av eget arbeid. Det er generell enighet om at dette ikke bør sees på som plagiat.
- Fakultetene gjør skjønnsmessige vurderinger og sender bare de mest alvorlige sakene til nemnda for studentsaker. Nemnda ser ut til å ha en streng praksis.
- Hvis man ikke ønsker at disse sakene skal ende opp i nemnda, med prosessrisikoen det innebærer, er det behov for å vurdere endringer i regelverket.
- Det er behov for mer veiledning til studentene om hvordan de kan henvise til sitt eget tidligere arbeid (også upublisert) uten å risikere mistanke om fusk.

Veien videre – gjenbruk av eget arbeid

- Universitetsledelsens legger til grunn at UiO må regulere studentenes gjenbruk av eget tidligere arbeid, men dagens håndtering har blitt for streng.
- Gjenbruk av eget arbeid er ikke det samme som plagiat, det vil si urettmessig bruk av andres arbeid. Dette følger både av UiOs egne diskusjoner og av de nye føringene fra Kunnskapsdepartementet.
- Som neste ledd i prosessen foreslår vi skriftlig høring av konkrete forslag til regelverksendringer.